

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrto leta 1 gold.; pošiljan po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrto leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 5. novembra 1879.

Obseg: Začetek podkovske in živinozdravske šole v Ljubljani. — Pozor vinorejci! — Shod vinorejcev in vinska razstava na Dunaji. — (Dalje.) — Gospodarske novice. — Zakaj si je štajerska dežela zavoljo ljudskih šol toliko stroškov nakopala? — Prislovce in reki iz Istre. — Slovensko slovstvo. — Pregled na parlamentarno bojišče v državnem zboru dunajskem. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Začetek podkovske in živinozdravske šole
v Ljubljani

je, kakor je bilo v 42. listu „Novic“ uže razglašeno, 17. dne t. m. zdaj gotov, ker se je družbi kmetijski posrečilo, v skušenem cesarskem vojaškem kovaču in zdravniku izvrstno dobrega učitelja podkovstva in živinskega zdravnika za živinozdravnico te šole pridobiti.

Kdor želi v to šolo priti, naj se do onega časa oglasi pri podpisnem vodstvu s spričali, kakor so popisana v gori navedenem listu „Novic“.

Vodstvo podkovske in živinozdravske šole
v Ljubljani 2. dne novembra 1879.

Dr. Jan. Bleiweis.

Pozor vinorejci! *)

Eno nadlogo imamo uže v deželi, to namreč, da nam turška kuga mori živino; druge danes, hvala Bogu, še nimamo, al čedalje bolj se bliža, to je trtna uš (phylloxera, izgovarjaj filoksera). Kakor se goveja kuga, domá na Ruskem in Turškem, v druge dežele zatrosi le po kužnini iz Ruskega in Turškega, isto tako je tudi phylloxera iz prvotne svoje domovine Amerike, po ušivih trtah kupljenih v Ameriki, se zatrosila najprej na Francosko, odtod na Laško, in jo zdaj imajo uže v Tirolih in na Ogerskem.

„Novice“, katere nikoli ne zanemarjajo slovenske gospodarje opominjati, kedar jim kaka nadloga preti, so uže leta 1873. v 1. in 2. svojem listu prinesle poduk o phylloxeri, s podobami razjasnen, in od onega časa zmerom poročale, če se je iz dežele selila v deželo. Bralcem „Novic“ je tedaj ta tuja škodljivka, ki ima na trtnih koreninah svoje gujezdo, dobro znana; oni pa tudi vedó, da je po Francoskem, Laškem itd. na milijone škode naredila in si avstrijska vlada po postavi in drugih pripomočkih marljivo prizadeva, ubraniti svojim deželam to veliko nadlogo.

Ker kakor zoper govejo kugo ni druge pomoči, kakor da se kužna živina pobije, tako tudi zoper trtno uš ni dosihmal nobeno drugo sredstvo znano, kakor to,

*) Po želji sl. centralnega odbora družbe kmetijske kranjske razglašeno. Vred.

da se sežgó in pokončajo vse ušive trte, tako naj se tudi naši vinorejci za ubrambo te nadloge skrbno držijo edine pomoči te, da, če potrebujejo trtnih sadik, si jih kupijo iz domačih vinogradov in ne naročujejo iz tujih. Deželna vinorejska šola na Slapu ima na izbiro žlahnih trt, tako jih tudi Štajerci dobijo v deželni vinorejski šoli v Mariboru. S tako skrbjo se gotovo obvarujejo velike škode, ki jim žuga, če hrepenijo po tujem blagu.

To je namen teh vrstic, katere tudi sklepamo z opominom, pri goveji kugi izrečenim, da „po toči zviniti je prepozno“.

Naj častiti vinorejci, ki so naročniki „Novic“ ali ki sicer ta članek beró, ta opomin drage volje razglasijo v svoji okolici!

Shod vinorejcev in vinska razstava
na Dunaji.

Poroča prof. Povše.

(Dalje.)

Nikakor pa ne morem pritrditi drugi stranki, kateri se ne zdi „pančanje“ to, če se vino umetno barva. Kje je belo vino imelo v sebi črno barvo, katero ima po dodanem črnilu, izkuhanem iz malvenih cvetlic? S to dostavo zadobi pa belo vino toliko višjo ceno, — ali ni to goljufija?

Prav tako zametujem dodatek glicirina, pa tudi petiotizovanje vina. Res je, da umno petiotizovano vino more biti dobro in zdravju primerno, al s takim ravnanjem se vino umetno pomnožuje in vsled večje mase, posebno bolj nizkega vina, kakoršno je petiot, ki tudi ne stane dovolj, padajo cene vina, in ubogi trto-rejec, ki se je trudil s pridelovanjem vina, mora svoje blago za nižjo ceno prodati, tako, da se mu ne izplača obdelovati vinogradov, od katerih mora plačevati visoke davke, naj pridela kaj ali nič. Oni pa, ki „petiot“ napravljajo, potrebuje le malo tropin, na katere naliže vode, kateri dostavi cukra ali alkohola in — vino je narejeno. Kdor za domačo rabo dela petiot, svobodno mu! al kdor ga prodaja za pravo vino, je pa slepar, ki po krivem prejema denarja za blago, katero ni to, za kar velja. Ker je petiot, dobro pripravljen, prav prijeten in posebno, dokler je mlad, sladek, prodá se lahko. Znan mi je slučaj, da je nekdo prodal vedro naravnega vina za 16 gold., iz ostalih tropin pa je napravil petiot, ka-